

Державна установа «Науково-дослідний інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків Міністерства охорони здоров'я України»

Підрозділ (відділ): відділ психічних розладів дітей та підлітків.

Рік: 2022.

Керівник підрозділу: Марценковський Ігор Анатолійович, кандидат медичних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу психічних розладів дітей та підлітків.

1. Публікації за поточний рік ¹⁾

всього — 12, в т. ч. за кордоном — 5,
препринти – 3 (за кордоном), монографії — 0,
учбові посібники — 0, статті — 9.

¹⁾ Повний бібліографічний список усіх публікацій за поточний рік за ГОСТом додається.

2. Нормативно-методичні документи за поточний рік

методичні рекомендації — 0
інформаційні листи — 0
проекти наказів МОЗ — 0
інструкції — 0

3. Наукові досягнення за поточний рік

На III етапі було продовжено проведення 24-тижневого клінічне дослідження залежності терапевтичної відповіді (протиепілептичних та антипсихотичних лікарських засобів) та показників розвитку дітей та підлітків від впливу середовищних факторів при тяжких варіантах перебігу РАС, ускладнених епілептичними нападами та психотичними симптомами. Були науково обґрунтовані та впроваджені терапевтичні втручання при тяжких варіантах перебігу РАС.

Була проведена обробка отриманих результатів. Були розроблені та впроваджені терапевтичні втручання при тяжких варіантах перебігу первазивних розладів, дослідивши зв'язок генетичного поліморфізму з клінічними проявами. Доведена

значущість низки середовищних факторів, зокрема перенесеного коронавірусного захворювання (COVID-19), травматизації через зміну звичного режиму життя та реабілітації в умовах локдауну та дистанційного навчання, на маніфестацією коморбідних психічних розладів, тяжких варіантів перебігу РАС через експресію генів. Жодний з лікарських засобів в результаті дослідження не може бути рекомендований для терапії основних симптомів РАС. Окремі лікарські засоби продемонстрували ефективність при лікуванні коморбідних психічних і неврологічних розладів, зокрема низки цільових симптомів, насамперед розладів поведінки. Згідно з результатами тривалого проспективного дослідження, гуанфацин, аripіпразол, рисперидон, атомoksetин, метилфенідат, ламотригін і флюоксетин можуть бути ефективними при деяких фенотипах поліморбідних психічних розладів у дітей та підлітків з РАС. Імовірність позитивної відповіді на терапію рисперидоном та аripіпразолом дітей з РАС збільшується при більш важких варіантах поліморбідних психічних розладів з психотичними симптомами.

Медична ефективність полягатиме в ранньому виявленні предикторів тяжких варіантів перебігу аутистичних розладів із коморбідними психічними та неврологічними розладами, покращенні якості надання медичної допомоги за рахунок профілактичних заходів та ранніх втручань у групах специфічного ризику.

Соціальна ефективність полягатиме у зменшенні рівня інвалідизації та соціальної неспроможності, запобіганні формуванню тяжкого дефіциту емоційної та соціальної когніції в групах специфічного ризику тяжкого перебігу РАС.

Економічна ефективність полягатиме у зменшенні витрат на медичну допомогу, пов'язану з лікуванням та реабілітацією тяжких варіантів перебігу РАС та коморбідних психічних і неврологічних захворювань на 10-15 %.

Науково-педагогічна співпраця:-

Науково-практична співпраця:

КНП «Клінічна лікарня «Психіатрія» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

4. Консультативно-лікувальна робота (за наявності)

проконсультовано хворих: - 686, проліковано – 354;

виконано висновків спеціалістів – 260.

5. Підвищення кваліфікації співробітників підрозділу (хто, коли, де)

5.1. В Україні та країнах СНД – 2

Підвищення кваліфікації на циклі ТУ «Експертна оцінка психічних розладів при онкологічних захворюваннях» в Національному університеті охорони здоров'я імені П.Л.Шупика, м.Київ, 24.05.22-07.06.22 - **Марценковський І.А., Марценковська І.І.**

5.2. За кордоном: — 1

Hanna Makarenko. Internship program, Institute of psychiatry and neurology, Warsaw, Poland, 24 June - 01 July 2022 and 03 October - 04 November 2022.

6. Участь у конференціях, семінарах, нарадах (хто, коли, де)

6.1. В Україні та країнах СНД - 45:

- Ігор Марценковський.** Вплив воєнної травматизації на перебіг психічних розладів у дітей. Гостра реакція на стрес, посттравматичний стресовий розлад у дітей різного віку // Семінар (онлайн): Психічні розлади у дітей та підлітків під час війни в Україні (питання діагностики та терапії) / Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України. – Київ, 29 квітня 2022.
- Інна Марценковська.** Сексуальне насильство по відношенню до неповнолітньої дитини. Наслідки для психічного здоров'я, етичні аспекти надання медичної допомоги та проведення судово-психіатричної експертизи // Семінар (онлайн): Психічні розлади у дітей та підлітків під час війни в Україні (питання діагностики та терапії) / Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України. – Київ, 29 квітня 2022.
- Тетяна Скрипник.** Нові реалії життя під час воєнних дій в Україні. Основні принципи кризової психологічної допомоги дітям та підліткам. // Семінар (онлайн): Психічні розлади у дітей та підлітків під час війни в Україні

(питання діагностики та терапії) / Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України. – Київ, 29 квітня 2022.

4. **Марценковський І.А., Марценковська І.І.** Клінічний поліморфізм пов'язаних зі стресом під час війни психічних розладів у дітей. // Науково – практична конференція (онлайн): Війна і люди: як зберегти психічне здоров'я, 25-26 травня 2022 року. / Секційне засідання № 3: Протистояння стресу війни: збереження та відновлення психічного здоров'я, 26 травня 2022 / ДУ “Національний медичний університет імені О.О. Богомольця МОЗ України”. ДУ “Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України”, ДУ “Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України”, ГО “Асоціація неврологів, психіатрів і наркологів України”. ГО «”Всеукраїнська асоціація психосоматичної медицини,” Київ – Харків, 25 - 26 травня 2022.
5. **Макаренко Г.В.** Особливості перебігу розладів аутистичного спектра у дітей після травматизації під час воєнних дій в Україні // Науково – практична конференція: Війна і люди: як зберегти психічне здоров'я, 25-26 травня 2022 року / ДУ “Національний медичний університет імені О.О. Богомольця МОЗ України”. ДУ “Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України”, ДУ “Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України”, ГО “Асоціація неврологів, психіатрів і наркологів України”. ГО «”Всеукраїнська асоціація психосоматичної медицини”. – Київ – Харків, 25 - 26 травня 2022.
6. **Скрипник Т.О.** Кризова психологічна допомога дітям та підліткам під час воєнних дій в Україні // Науково – практична конференція: Війна і люди: як зберегти психічне здоров'я, 25-26 травня 2022 року / ДУ “Національний медичний університет імені О.О. Богомольця МОЗ України”. ДУ “Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України”, ДУ “Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України”, ГО “Асоціація неврологів, психіатрів і наркологів України”. ГО «”Всеукраїнська асоціація психосоматичної медицини”. – Київ – Харків, 25 - 26 травня 2022.
7. **Марценковський Д.І, Напрєєнко О.К.** Роль ПТСР у патогенезі депресій у дітей та підлітків // Науково – практична конференція: Війна і люди: як зберегти психічне здоров'я, 25-26 травня 2022 року / ДУ “Національний медичний університет імені О.О. Богомольця МОЗ України”. ДУ “Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України”, ДУ “Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України”, ГО “Асоціація неврологів, психіатрів і наркологів України”. ГО «”Всеукраїнська асоціація психосоматичної медицини”. – Київ – Харків, 25 - 26 травня 2022.

8. **Ігор Марценковський.** Від розладів аутистичного спектра до первазивних розладів та розладів нейророзвитку. Погляд на аутизм через призму сучасних діагностичних категорій // VI Науково – практична школа з питань аутизма / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН» Секція дитячої психіатрії Асоціації психіатрів України Асоціація дитячих неврологів України ДУ «Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України» ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України» ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України» ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка Олени Лук'янової» НАМН України. - Київ, 9 - 10 червня 2022.
9. **Тетяна Скрипник.** Вплив епілепсії та протиепілептичної терапії на первазивний розвиток (розлад аутичного спектра) // VI Науково – практична школа з питань аутизма / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН» Секція дитячої психіатрії Асоціації психіатрів України Асоціація дитячих неврологів України ДУ «Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України» ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України» ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України» ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка Олени Лук'янової» НАМН України. - Київ, 9 - 10 червня 2022.
10. **Дмитро Марценковський.** Біполярний розлад, шизофренія та інші психотичні розлади у пацієнтів з розладами аутичного спектра // VI Науково – практична школа з питань аутизма / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН» Секція дитячої психіатрії Асоціації психіатрів України Асоціація дитячих неврологів України ДУ «Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України» ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України» ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України» ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка Олени Лук'янової» НАМН України. - Київ, 9 - 10 червня 2022.
11. **Ганна Макаренко.** Клінічний поліморфізм та особливі освітні потреби дітей з розладами аутистичного спектра // VI Науково – практична школа з питань аутизма / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН» Секція дитячої психіатрії Асоціації психіатрів України Асоціація дитячих неврологів України ДУ «Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України» ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України» ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України» ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка Олени Лук'янової» НАМН України. - Київ, 9 - 10 червня 2022.
12. **Олеся Ващенко.** Оцінювання соціального та когнітивного функціонування у дітей з розладами аутистичного спектра // VI Науково – практична школа з питань аутизма / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН»

Секція дитячої психіатрії Асоціації психіатрів України Асоціація дитячих неврологів України ДУ «Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України» ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України» ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України» ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка Олени Лук'янової» НАМН України. - Київ, 9 - 10 червня 2022.

13. **Ігор Марценковський.** Біполярна афективна дизрегуляція у дітей та підлітків з первазивними розладами розвитку та епілепсіями // VI Науково – практична школа з питань аутизма / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН» Секція дитячої психіатрії Асоціації психіатрів України Асоціація дитячих неврологів України ДУ «Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України» ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України» ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України» ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка Олени Лук'янової» НАМН України. - Київ, 9 – 10 червня 2022.
14. **Інна Марценковська.** Депресивні та тривожні розлади у дітей з РАС // VI Науково – практична школа з питань аутизма / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН» Секція дитячої психіатрії Асоціації психіатрів України, Асоціація дитячих неврологів України ДУ «Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України» ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України» ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України» ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка Олени Лук'янової» НАМН України. - Київ, 9 - 10 червня 2022.
15. **Тетяна Скрипник.** Розлади нейророзвитку в педіатричній практиці. Основні підходи щодо реабілітації та лікування. // Неврологічна фахова онлайн школа. ГО «Українська асоціація клінічної фармакології та фармакотерапії. – Вінниця, 23 - 24 липня 2022 р.
16. **Ігор Марценковський.** Клінічний фенотип розладів розвитку при мікрделеції гена SHANK 3 (22q13.3 синдромі) // Складна дитина: в пошуках діагностики та терапії: Сучасна діагностика та терапія (Присвячується пам'яті А.Л. Горба) / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», Асоціація дитячих неврологів України, ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка Олени Лук'янової» НАМН України . – Київ, 26 липня 2022 року.
17. **Ігор Марценковський.** Вплив воєнної травматизації на перебіг психічних розладів у дітей. Гостра реакція на стрес. Посттравматичний стресовий розлад у дітей різного віку // Особливості корекції психологічного стану у дітей в

умовах війни (REHAB проект) – Erasmus + Programme of the European Union, Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського. – Тернопіль, 8 вересня 2022; <https://youtu.be/CQ4SaNIJaEo>.

18. **Ігор Марценковський.** Вплив воєнної травматизації на перебіг розладів нейророзвитку у дітей та підлітків. Особливості надання психіатричної та психологічної допомоги при ПТСР у дітей з РАС та РДУГ // Медико-соціальна реабілітація дітей з обмеженням життєдіяльності (Medical and social rehabilitation of children with disabilities : II науково-практична конференція Української Академії Дитячої Інвалідності (УАДІ) (2st meeting of the Ukrainian Academy of Childhood Disability (UACD)). – Київ (Kyiv), 21 – 22 вересня (September) 2022.
19. **Інна Марценковська.** Наслідки для психічного здоров'я неповнолітніх гострого сексуального насильства, етичні аспекти надання медичної, психологічної допомоги, проведення судово-психіатричної експертизи // Медико-соціальна реабілітація дітей з обмеженням життєдіяльності (Medical and social rehabilitation of children with disabilities : II науково-практична конференція Української Академії Дитячої Інвалідності (УАДІ)(2st meeting of the Ukrainian Academy of Childhood Disability (UACD)). – Київ (Kyiv), 21 – 22 September 2022.
20. **Марценковський І.А., Марценковська І.І., Макаренко Г.В.** Вплив генетичного поліморфізму на ризик коморбідних розладів психіки та поведінки у дітей та підлітків з розладами аутистичного спектру та їх чутливість до різних варіантів фармакотерапії. // Неврологія, психіатрія та наркологія у сучасному світі. Глобальні виклики та шляхи розвитку: VI Національний конгрес неврологів, психіатрів та наркологів України (в on-line режимі) / Національна академія медичних наук України, Міністерство охорони здоров'я України, ДУ “Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України”, ГО ”Асоціація неврологів, психіатрів і наркологів України”, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харківський національний медичний університет МОЗ України, ГО “Всеукраїнська асоціація психосоматичної медицини”. - Харків, 6 - 8 жовтня 2022.
21. **Марценковська І.І., Марценковський Д.І., Ващенко О.С.** Раннє виявлення психічних розладів, особливі освітні проблеми та охорона психічного здоров'я школярів. // Неврологія, психіатрія та наркологія у сучасному світі. Глобальні виклики та шляхи розвитку: VI Національний конгрес неврологів, психіатрів та наркологів України (в on-line режимі) / Національна академія медичних наук України, Міністерство охорони здоров'я України, ДУ “Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України”, ГО ”Асоціація неврологів, психіатрів і наркологів України”, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харківський національний медичний університет МОЗ України, ГО “Всеукраїнська асоціація психосоматичної медицини”. - Харків, 6 - 8 жовтня 2022.

22. **Скрипник Т.О.** Вплив протиепілептичного лікування на когнітивне функціонування підлітків з розладами аутистичного спектра. // Неврологія, психіатрія та наркологія у сучасному світі. Глобальні виклики та шляхи розвитку: VI Національний конгрес неврологів, психіатрів та наркологів України (в on-line режимі) / Національна академія медичних наук України, Міністерство охорони здоров'я України, ДУ “Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України”, ГО ”Асоціація неврологів, психіатрів і наркологів України”, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харківський національний медичний університет МОЗ України, ГО “Всеукраїнська асоціація психосоматичної медицини”. - Харків, 6 - 8 жовтня 2022.
23. **Ігор Марценковський.** Проблеми недоказової допомоги дітям з РАС // У моєї дитини аутизм. Перші кроки допомоги: Безкоштовна конференція для батьків дітей дітей з розладами аутистичного спектра (в on-line режимі). – МГО “Дитина з майбутнім”. – Київ, 15 – 16 жовтня 2022.
24. **Ганна Макаренко.** Симптоми психічного автоматизма при психотичних розладах у хворих на епілепсію // XXVI конференція УПЕЛ з міжнародною участю / Мультидисциплінарний підхід в епілептології (в он-лайн режимі), 20 - 22 жовтня 2022.
25. **Ігор Марценковський, Інна Марценковська.** Психічні та поведінкові розлади при епілепсіях у дітей та їх чутливість до різних варіантів психотропної та протиепілептичної терапії // XXVI конференція УПЕЛ з міжнародною участю / Мультидисциплінарний підхід в епілептології (в он-лайн режимі), 20 - 22 жовтня 2022.
26. **Тетяна Скрипник.** Вплив протиепілептичних лікарських засобів на когнітивне функціонування дітей та підлітків з подвійною діагностикою розладів нейророзвитку та епілепсій // XXVI конференція УПЕЛ з міжнародною участю / Мультидисциплінарний підхід в епілептології (в он-лайн режимі), 20 - 22 жовтня 2022.
27. **Ігор Марценковський.** Рекурентні депресивні розлади у дітей різного віку: Особливості діагностики та доказова терапія // Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 3: Терапія депресій у педіатричній практиці / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», ДУ «Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України», 26 жовтня 2022.
28. **Інна Марценковська.** Біполярні депресії у дітей та підлітків. Діагностичні критерії та сучасні терапевтичні стратегії // Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 3: Терапія депресій у педіатричній практиці / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», ДУ «Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України», 26 жовтня 2022.

29. **Тетяна Скрипник.** Депресії при епілепсіях // Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 3: Терапія депресій у педіатричній практиці / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», ДУ «Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України», 26 жовтня 2022.
30. **Ганна Макаренко.** Депресії при розладах аутистичного спектра та розладах дефіциту уваги та гіперактивності // Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум у режимі он-лайн: Терапія депресій у педіатричній практиці / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», ДУ «Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України», 26 жовтня 2022.
31. **Ігор Марценковський.** Психотичні симптоми у дітей з подвійною діагностикою епілепсії та розладів аутистичного спектра (обговорення клінічних випадків через призму МКХ 11) // Складна дитина: в пошуках діагнозу та терапії / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», Асоціація дитячих неврологів України, ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка Олени Лук'янової» НАМН України . – Київ, 2 листопада 2022.
32. **Ігор Марценковський.** Рухові порушення при психічних розладах у дітей // Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 04: Диференційна діагностика та терапія рухових порушень / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», ДУ «Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України». - Київ, 16 листопада 2022.
33. **Інна Марценковська.** Розлади активності та гіперкінетичні рухові порушення при епілепсіях у дітей (діагностика та терапевтичні стратегії // Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 04: Диференційна діагностика та терапія рухових порушень / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», ДУ «Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України». – Київ, 16 листопада 2022.
34. **Ганна Макаренко.** Кататонічні розлади у педіатричній практиці // Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 04: Диференційна діагностика та терапія рухових порушень / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», ДУ «Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України». - Київ, 16 листопада 2022.
35. **Ігор Марценковський.** Ефективність та безпечність застосування антипсихотичних лікарських засобів у педіатричній практиці. Терапевтичні стратегії, що спираються на рекомендації FDA, ЕМА та регуляторні документи МОЗ України // Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 5: Антипсихотичні та тимоаналептичні лікарські засоби у педіатричній практиці / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», ДУ «Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України». – Київ, 30 листопада 2022.

36. **Дмитро Марценковський.** Терапія рекурентних та біполярних депресій, Фокус уваги на антипсихотиках // Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 5: Антипсихотичні та тимоаналептичні лікарські засоби у педіатричній практиці / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», ДУ «Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України». – Київ, 30 листопада 2022.
37. **Тетяна Скрипник.** Стратегії лікування дітей та підлітків з тикозними розладами. Безпечність та ефективність лікування антипсихотиками // Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 5: Антипсихотичні та тимоаналептичні лікарські засоби у педіатричній практиці / Благодійний Фонд Розвитку Інновацій Медицини «РІМОН», ДУ «Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України». – Київ, 30 листопада 2022.
38. **Дмитро Марценковський.** Негативні наслідки війни у батьків та їх дітей, які проживали в Україні під час російської військової агресії: результати дослідження «Психічне здоров'я батьків та дітей в Україні» // На межі компетенції психіатрії та неврології. Коморбідність психічних та неврологічних розладів. Питання діагностики та терапії: VII щорічна науково – практична конференція з міжнародною участю у гібридному форматі. – Тернопіль, 8 – 10 грудня 2022.
39. **Ігор Марценковський.** Депресивні та тривожні розлади при епілепсіях (Depressive and anxiety disorders in epilepsy) // На межі компетенції психіатрії та неврології. Коморбідність психічних та неврологічних розладів. Питання діагностики та терапії: VII щорічна науково – практична конференція з міжнародною участю у гібридному форматі. – Тернопіль, 8 – 10 грудня 2022.
40. **Ігор Марценковський.** Застосування протиепілептичних лікарських засобів при епілептичних енцефалопатіях (енцефалопатіях розвитку). Клінічна ефективність та агравація симптомів // На межі компетенції психіатрії та неврології. Коморбідність психічних та неврологічних розладів. Питання діагностики та терапії: VII щорічна науково – практична конференція з міжнародною участю у гібридному форматі. – Тернопіль, 8 – 10 грудня 2022.
41. **Олеся Ващенко.** Діагностичні інструментарії для оцінки тикозних розладів // На межі компетенції психіатрії та неврології. Коморбідність психічних та неврологічних розладів. Питання діагностики та терапії: VII щорічна науково – практична конференція з міжнародною участю у гібридному форматі. – Тернопіль, 8 – 10 грудня 2022.
42. **Ганна Макаренко.** Кататонічні розлади при епілепсіях та психічних розладах у дітей та підлітків // На межі компетенції психіатрії та неврології. Коморбідність психічних та неврологічних розладів. Питання діагностики та

терапії: VII щорічна науково – практична конференція з міжнародною участю у гібридному форматі. – Тернопіль, 8 – 10 грудня 2022.

43. **Тетяна Скрипник.** Подвійна діагностика розладів аутистичного спектра та епілепсій у дітей та підлітків: особливості клінічного перебігу та терапія // На межі компетенції психіатрії та неврології. Коморбідність психічних та неврологічних розладів. Питання діагностики та терапії: VII щорічна науково – практична конференція з міжнародною участю у гібридному форматі. – Тернопіль, 8 – 10 грудня 2022.
44. **Інна Марценковська.** Біполярна депресія в педіатричній практиці: особливості перебігу, коморбідність, терапевтичні стратегії // На межі компетенції психіатрії та неврології. Коморбідність психічних та неврологічних розладів. Питання діагностики та терапії: VII щорічна науково – практична конференція з міжнародною участю у гібридному форматі. – Тернопіль, 8 – 10 грудня 2022.
45. **Ігор Марценковський.** Вплив ламотригіну на поведінкові розлади у дітей та підлітків з епілепсіями (рекомендації за результатами обмежених контрольованих досліджень // На межі компетенції психіатрії та неврології. Коморбідність психічних та неврологічних розладів. Питання діагностики та терапії: VII щорічна науково – практична конференція з міжнародною участю у гібридному форматі. – Тернопіль, 8 – 10 грудня 2022.

6.2. За кордоном: 6

Hanna Makarenko. Pervasive developmental disorders with a complex structure (epileptic seizures, catatonic, hallucinatory and manic symptoms, delirious episodes during life) / ePoster Session № 3: Child and Adolescent Psychiatry, ID 988 // EPA 2022 30th European Congress of Psychiatry, онлайн, Budapest, Hungary, 2 – 5 April 2022,

Igor Martsenkovsky, Inna Martsenkovska. Antiepileptic drugs and cognition in adolescents with epilepsy / ePoster Session № 3: Child and Adolescent Psychiatry, ID 2357 // EPA 2022 30th European Congress of Psychiatry, онлайн, Budapest, Hungary, 2 – 5 April 2022.

Tetiana Skrypnyk. Clinical phenotypes of autism spectrum disorders and epilepsy comorbidity/ ePoster Session № 3: Child and Adolescent Psychiatry, ID 1014 // EPA 2022 30th European Congress of Psychiatry, онлайн, Budapest, Hungary, 2 – 5 April 2022,

Martsenkovsky D. The current state of the child mental health crisis in Ukraine and what can be done to help // Psychiatry Grand Rounds Archive. – Worcester, University of Massachusetts Medical School, 26 May 2022. <https://umassmed.wistia.com/medias/tz8hejbrl7>

Tetiana Skrypnyk. Poster presentation: The effects of antiepileptic drugs on cognitive functioning in adolescents with epilepsy. // 19th international Congress of ESCAP Maastricht networks in child and adolescent psychiatry. - June 19-21, 2022

Tetiana Skrypnyk. Poster presentation: «Developmental encephalopathies with psychotic symptoms (some cases of genetic and clinical polymorphism)» // 25th World Congress of IACAPAP: Child and Adolescent Mental Health: Shaping the Future. December 05 – 09, 2022 Dubai, United Arab Emirates.

7. Міжнародні зв'язки —

Співпраця з міжнародними установами (вказати яка саме співпраця, наприклад, гранти, конференції, обмін досвідом чи інші).

7.1. International Association of Child and Adolescent Psychiatrists and Allied Professions (IACAPAP) та American Association of Child and Adolescent Psychiatrists and Allied Professions (AACAPAP). Дитячі психіатри за організаційної та фінансової підтримки асоціацій протягом року брали участь в наукових заходах, організованих відділом психічних розладів дітей та підлітків ДУ «Інститут психіатрії МОЗ України» 8 професорів відвідали Україну, зробили доповіді, провели тренінги для дитячих психіатрів. Серед них:

Prof. Robert Lindsay Proud Klaehn, M.D. Distinguished Fellow of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, Medical Director the of Arizona Division of Developmental Disabilities, Maricopa Integrated Health System Child Psychiatry Fellowship and Board Member of the Infant and Toddler Mental Health Coalition of Arizona, (Arizona,USA);

Prof. Bruno Falissard, Past-President of the IACAPAP, Professor in Public Health, Université Pari, Director of CESP/INSERM U1018 (Centre de Recherche en Epidemiologie et Santé des Populations) (Paris, France);

Prof. Psychiatry and Child Psychiatry Gordon Harper - Associate Clinical Professor of Psychiatry and Child Psychiatry, Beth Israel Deaconess Medical Center., the director of the Patient-Doctor curricula at Harvard Medical School and the recipient of the Award for Teaching Excellence from the Child Psychiatry Fellows at Children's Hospital of Boston (Boston, USA);

Prof. Boris Lorberg - M.D., M.B.A. Assistant Professor, Division of Child and Adolescent Psychiatry, Department of Psychiatry, University of Massachusetts Medical School, Worcester, (MA, USA);

Prof. Bennett L. Leventhal - MD, Professor Division of Child & Adolescent Psychiatry Department of Psychiatry Langley Porter Psychiatric Institute University of California San Francisco, (San Francisco, USA).

Prof. Matthew Hodes - MBBS, PhD, FRCPsych Senior Lecturer in Child and Adolescent Psychiatry, Imperial College London; Honorary Consultant, Child and Adolescent Psychiatrist, St Mary's Child and Adolescent Mental Health Service, CNWL NHS Foundation Trust (London, UK)

Theodosia Paclawskyj, Ph.D., BCBA-D, NADD-CC Private Practice, Former Assistant Professor, Department of Behavioral Psychology, Kennedy Krieger Institute and The Johns Hopkins Medical School, Associate Faculty of the Johns Hopkins University School of Education, USA

Fiona McNicholas, MD, FRCPsych, Dip Clin Psychother Professor in Child Psychiatry at University College Dublin, Ireland, Consultant Child & Adolescent Psychiatrist Lucena Clinic Rathgar & Our Lady's Children Hospital Crumlin, Dublin, Ireland

Yulia Brockdorf, RD, LD, CDCES, CST, NCC, LPC, BC-ADM, BC-TMH, LMHC, FAIHM, LN, CD Hillsboro, OR 97123 USA

Donald Sherak, M.D., Board Certified in Psychiatry, Child and Adolescent Psychiatry and Forensic Psychiatry. Brookline, Massachusetts, USA

Daniel S. Schechter, M.D., Associate Professor, Senior Attending Physician in Child & Adolescent Psychiatry Lausanne University Hospital and Faculty of Biology and Medicine, Switzerland, Adjunct Associate Professor of Child and Adolescent Psychiatry New York University Grossman School of Medicine, Switzerland

8. Підготовка кадрів

8.1. Заплановано дисертацій:

докторських: 0; кандидатських: 0

8.2. Захищено дисертацій:

докторських: 0; кандидатських: 0

8.3. Виконується дисертацій:

докторських: 0; кандидатських: 2.

Керівник відділу

канд. мед. наук, ст. наук. співроб.

І.А. Марценковський

Дата: «16» січня 2023 р.

**СПИСОК
ОПУБЛІКОВАНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

**1) Публікації у виданнях, що індексуються наукометричними базами Web of Science та Scopus — 5.
Вкажіть імпакт-фактор журналу.**

1. Martsenkovskiy D., Babych, V., Martsenkovska I., Napryeyenko O., Napryeyenko N., Martsenkovsky I. (2022). Depression, anxiety, stress and trauma-related symptoms and their association with perceived social support in medical professionals during the COVID-19 pandemic in Ukraine. *Advances in Psychiatry and Neurology / Postępy Psychiatrii i Neurologii*, 31(1), 6 -14. <https://doi.org/10.5114/ppn.2022.114657>

(Q4 (SJR – 0.18, IH - 86);

2. Martsenkovskiy, D., Martsenkovsky, I., Martsenkovska, I., & Lorberg, B. (2022, May 22). The Ukrainian paediatric mental health system: challenges and opportunities from the Russo–Ukrainian war. *The Lancet Psychiatry*. Volume 9, Issue 7, P.533-535. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(22\)00148-1](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(22)00148-1)

(Q1 (SJR –7.447; IH - 106) Impact Factor Web of Science – 27,083; Impact Factor Scopus – 14,707);

3. Arango, C., Buitelaar, J. K., Fegert, J. M., Olivier, V., Pénélaud, P. F., Marx, U., ... Martsenkovsky I., ... T. Wolańczyk (2022). Safety and efficacy of agomelatine in combination with psychosocial counselling in children and adolescents with major depressive disorder: a double-blind, randomised, controlled, phase 3 trial in nine countries. // *The Lancet Psychiatry*. Volume 9, Issue 2, P 113-124. ([https://www.thelancet.com/journals/lanpsy/article/PIIS2215-0366\(21\)00390-4/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpsy/article/PIIS2215-0366(21)00390-4/fulltext)). [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(21\)00390-4](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(21)00390-4)

(Q1 (SJR –7.447; IH - 106) Impact Factor Web of Science – 27,083; Impact Factor Scopus – 14,707);

4. Марценковський І.А., Марценковська І.І., Скрипник Т.О. Макаренко Г.В., Pharmacological Treatment of Polymorbid Mental and Behavioral Disorders in Children and Adolescents with Autism Spectrum Disorders with Certain Variants of Genetic Polymorphism (Фармакологічне лікування поліморбидних розстройств психики і поведінки у

детей и подростков с расстройствами аутистического спектра (РАС) с определенными вариантами генетического полиморфизма) / Martsenkovsky I., Martsenkovska I., Skrypnyk T. [et al.] (2021). // *Psychiatry, psychotherapy and clinical psychology* (Психиатрия, психотерапия и клиническая психология). V12 № 4. С. 680-692. Q4 (SJR – 0.17; ИИ - 2) <https://doi.org/10.34883/PI.2021.12.4.010>

(Q4 (SJR – 0.11, ИИ - 2)

5. Danese Andrea, Martsenkovskiy Dmytro. (2022). Measuring and Buffering the Mental Health Impact of the War in Ukraine in Young People. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, S0890-8567. DOI: [10.1016/j.jaac.2022.11.001](https://doi.org/10.1016/j.jaac.2022.11.001), PMID: 36396083

(Q1 (SJR –3.216; ИИ - 253) Impact Factor Web of Science – 8,829; Impact Factor Scopus – 5,399);

6. Hyland P., Vallières F., Shevlin M., Karatzias T., Ben-Ezra M., McElroy E., ... Martsenkovskiy D. (2022, October 7). The psychological consequences of war in Ukraine: Assessing changes in mental health among Ukrainian parents. *PsyArXiv*. Preprint <https://doi.org/10.31234/osf.io/jp5vh>;

7. Karatzias T., Shevlin M., Ben-Ezra M., McElroy E., Redican E., Martsenkovskiy D., ... Hyland P. (2022, October 7). War exposure, PTSD, and Complex PTSD among parents living in Ukraine during the Russian war. *PsyArXiv*. Preprint <https://doi.org/10.31234/osf.io/xaw7h>

8. Martsenkovskiy D., Karatzias T., Hyland P., Shevlin M., Ben-Ezra M., McElroy E., Martsenkovskiy I., Grace W.K. Ho, Cloitre M. (2022, December 20). Parent-reported posttraumatic stress reactions in children and adolescents: Findings from the The Mental Health of Parents and Children in Ukraine Study. *PsyArXiv*. Preprint [10.31234/osf.io/7wtr9](https://doi.org/10.31234/osf.io/7wtr9)

2) Статті у журналах, що включені до переліку наукових фахових видань України — 1.

Скрипник Т.О. Повторювана та стереотипна поведінка при розладах аутистичного спектра та лобних епілепсіях: обговорення клінічного випадку // Психосоматична медицина та загальна практика. 2021. Т. 6 №3. С. 1-11
<https://uk.emedjournal.com/index.php/psp/article/view/347>

Skrypnyk Tetiana (Скрипник Т.О.) (2022). The impact of epilepsy on the overall development of children with autism spectrum disorders (Вплив епілепсії на загальний розвиток дітей з розладами аутистичного спектра) *Ukrains'kyi Visnyk Psyhonevrologii. The Scientific and Practical Journal of Medicine (Український вісник психоневрології. Науково – практичний медичний журнал)*, 30, 111 (2), 61 – 67, DOI: <https://doi.org/10.36927/2079-0325-V30-is2-2022-10>

3.) Статті у журналах, що включені до переліку фахових видань України — 2.

Інна Марценковська, Ігор Марценковський, Тетяна Скрипник (2022). Раннє виявлення психічних розладів у дітей та підлітків". *ТН ЗУ Неврологія, Психіатрія, психотерапія*, № 1-2 (60-61), травень, 6 – 7, <https://health-ua.com/multimedia/7/0/2/6/7/1661950167.pdf>

Марценковська І.І. Патерни агресивної поведінки у дітей і підлітків: сучасні дефініції та діагностичні категорії // *НейроNews, 2022.* – 1(132). – С. 36 – 38.

Тези — 7, з них у закордонних виданнях — 4

Макаренко Н. (2022). Pervasive developmental disorders with a complex structure (epileptic seizures, catatonic, hallucinatory and manic symptoms, delirious episodes during life). *European Psychiatry*, 65(S1), S429-S429. DOI: <https://doi.org/10.1192/j.eurpsy.2022.1088>;

Skrypnyk, T. (2022). Clinical phenotypes of autism spectrum disorders and epilepsy comorbidity. European Psychiatry, 65(S1), S230-S231. doi: 10.1192/j.eurpsy.2022.597

Tetiana Skrypnyk Acute and Chronic Cognitive Side Effects of AEDs in Adolescents with Epilepsy. ID 93. Abstract book of the 19 International Congress of ESCAP, 19-21 June 2022, Maastricht, 417, <https://www.escap2022.eu/wp-content/uploads/2022/06/ESCAP-Abstractbook-1.pdf>

Skrypnyk Tetiana «Developmental encephalopathies with psychotic symptoms (some cases of genetic and clinical polymorphism)» // Abstract Book of **25th World Congress of IACAPAP: Child and Adolescent Mental Health: Shaping the Future.** December 05 – 09, 2022 Dubai, United Arab Emirates.

Марценковський І. А., Марценковська І. І., Макаренко Г. В. (2022). Вплив генетичного поліморфізму на ризик коморбідних розладів психіки та поведінки у дітей та підлітків з розладами аутистичного спектра та їх чутливість до різних варіантів фармакотерапії. Тези доповідей VI Національного конгресу неврологів, психіатрів та наркологів України. Ukrain's'kyi Visnyk Psykhonevrolohii. The Scientific and Practical Journal of Medicine (Український вісник психоневрології. Науково – практичний медичний журнал), 30, 112 (3), 74 – 75, DOI: <https://doi.org/10.36927/2079-0325-V30-is3-2022-68>

Марценковська І. І., Марценковський Д. І., Ващенко О. С. (2022). Раннє виявлення психічних розладів, особливі освітні проблеми та охорона психічного здоров'я школярів. Тези доповідей VI Національного конгресу неврологів, психіатрів та наркологів України. Ukrain's'kyi Visnyk Psykhonevrolohii. The Scientific and Practical Journal of Medicine (Український вісник психоневрології. Науково – практичний медичний журнал), 30, 112 (3), 72 – 73, DOI: <https://doi.org/10.36927/2079-0325-V30-is3-2022-67>

Скрипник Т. О. Вплив протиепілептичного лікування на когнітивне функціонування підлітків з розладами аутистичного спектра. Тези доповідей VI Національного конгресу неврологів, психіатрів та наркологів України. Ukrain's'kyi Visnyk Psykhonevrolohii. The Scientific and Practical Journal of Medicine (Український вісник психоневрології. Науково – практичний медичний журнал), 30, 112 (3), 72 – 73, DOI: <https://doi.org/10.36927/2079-0325-V30-is3-2022-81>

Проведено 2 науково-практичні конференції з міжнародною участю:

- VI Науково-практична школа з питань аутизму (Київ, 09 – 10 червня 2022р.) ;
- VII щорічна науково – практична конференція з міжнародною участю у гібридному форматі «На межі компетенції психіатрії та неврології. Коморбідність психічних та неврологічних розладів. Питання діагностики та терапії» (Тернопіль, 8 – 10 грудня 2022).

Проведено 4 навчальних онлайн-цикла для лікарів психіатрів, дитячих психіатрів, неврологів, дитячих неврологів, педіатрів, лікарів загальної практики, психологів:

- Психічні розлади у дітей та підлітків під час війни в Україні (питання діагностики та терапії) / Інститут психіатрії, судово – психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України. – Київ, 29 квітня 2022.
- Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 3: Терапія депресій у педіатричній практиці. - Київ, 26 жовтня 2022.
- Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 04: Диференційна діагностика та терапія рухових порушень». - Київ, 16 листопада 2022.
- Інновації у клінічній нейропсихофармакології. Симпозіум 5: Антипсихотичні та тимоаналептичні лікарські засоби у педіатричній практиці». – Київ, 30 листопада 2022.